

Finansdepartementet
Postboks 8009 Dep.
0030 OSLO

Oslo, 30.01.2023
Vår ref. 22/2726-10
601.5/ELHO
Deres ref. 22/5413

Høring - Forslag til nasjonalt statistikkprogram 2024-2027

Det vises til Finansdepartementets brev av 3. november 2022 om ovennevnte høring.

Statistikk som belyser bærekraft og forsterkningsbehov for den norske modellen er høyt prioritert av Landsorganisasjonen i Norge. Vi ser i så måte at de utviklingstrekk vi pekte på i høringssvaret til det første programmet for perioden 2021-2023, fortsatt har relevans eller er forsterket. Dette underbygges også av graden av videreføring av aktivitet i det nye programforslaget for 2024-2027.

Det grønne skiftet løftes nå som et samfunnsperspektiv på tvers av statistikkområdene. Her vil vi understreke fordelingsperspektivet, som tilsier særlig sammenheng med statistikk for ulikhet. Utviklingstiltaket Omstilling i næringslivet (s 57 6.21)¹ må også dekke konsekvenser for arbeidstakerne, heri hvordan endrede kompetansekrav møtes. Nær forbundet med grønt skifte er statistikk for sirkulær økonomi, som vi noterer nå foreslås vurdert utviklet som del av Miljøregnskapet.

Ytterligere et tema reist av LO til forrige program som det er positivt at har fått plass som nytt delområde i forslaget for 2024-2027, er offisiell statistikk over befolkningens tillit til myndighetene og offentlige tjenester utarbeidet av DFØ (Direktoratet for forvaltning og økonomistyring underlagt Finansdepartementet) (s 54 6.19). Om arbeidstakerne gis tillit i løsning av sine oppgaver, er en dimensjon LO gjerne ses dekket her på varig basis.

Det er viktig for brukerne å få relevant informasjon om statistikk også når den produseres av andre enn SSB. Det er eksempelvis uklart for oss om dagens statistikk om tillit fra DFØ kan skille ut innvandrere. Hvis så ikke er tilfellet er dette en utviklingsoppgave. I tillegg til statistikk om innvandreres tillit og deltakelse (jfr.s 28 6.9 Organisasjonsdeltakelse der tiltak ikke foreslås i forslaget), støttes utviklingsforslaget for Levekår blant innvandrere (s 16 6.3) av oss. Bakgrunnskjenntegn som yrke, kontraktsforhold, utsatthet med hensyn til arbeidsulykker, lav inntekt og kjønn for lønnstakere i innvandrerbefolkningen er viktige dimensjoner å få med.

Blant de nye utviklingstiltakene for neste programperiode, prioriterer vi videre utvidet statistikk over private virksomheter som leverer helse-/omsorgs- og velferdstjenester og tiltakene under økonomisk globalisering.

For førstnevnte (s 23 6.7) ønsker vi å få koblet på regnskapsopplysninger, som kan belyse reelle driftsresultat og offentlige bidrag både bredt og for barnehager (se s 48 6.17).

For DFØs utviklingstiltak med formål om statistikk for offentlige anskaffelser (s 40 6.13), vil vi bemerke at konsulentbruk og ressursbruk knyttet til anbud bør søkes dekket. Det er litt uklart for oss om aktiviteten er tenkt begrenset til statlig sektor. Det er parallelle behov for offisiell, fritt tilgjengelig statistikk også for helseforetakene og kommunene. I dag finnes data om sistnevnte som betalings-tjeneste hos Kommunal Rapport.

Med hensyn til globalisering vil det være viktig også å etablere tilbakegående serie i tid med hensyn til globale verdikjeder (s 52 6.18), for å belyse eventuelt skifte økonomiene nå kan stå i. Generelt må

¹ Henvisning til sidetall og statistikkområdenummer i kap. 6 i Vedlegg 1

sammenhengende tidsserier prioriteres i statistikkutformingen. Ved omlegging bør det tilstrebes at korrigerede tidsserier bakover i tid, foreligger senest ved publisering av den omlagte statistikken. LO ser videre positivt på en videreutvikling av statistikk for utenlandsk kontroll i norsk næringsliv. Vi vil i tillegg foreslå et nytt utviklingstiltak i tilknytning til statistikk for eiendom (s 18 6.4), der konsentrasjon av eiendom og norske – utenlandske eiere blir dimensjoner som tas med. LO ser det som problematisk at statistikk om eiendomspriser gjennom Eiendomsverdi AS som har egeninteresser i boligprisdannelsen, i det vesentligste er privatisert. Det imøtsettes en bred videreutvikling av offisiell statistikk fra uhildet hold på feltet.

Særlig på arbeidslivsområdet er LO bruker av den systematiske sammenstilling og bearbeiding av data offisiell statistikk gir. Under tema Arbeid og lønn, (s 11 6.1) er det ikke foreslått utviklingstiltak for programperioden. Her ber vi om at anbefalingen i Notat 2022/39 fra SSB for også å dekke næringer man er utleid til, følges opp med et eget utviklingstiltak i perioden. Det savnes fortsatt løpende statistikk for andel sysselsatte i alt med fag/yrkesfaglig utdanning, etter det vi erfarer. Utdanningsdirektoratet publiserer tall for sysselsettingsstatus for fagutdannede per november første år og tredje år etter oppnådd sluttkompetanse, uten at det framgår hva som er primærkilden for tallene. Her ligger det imidlertid ikke tall uavhengig av tid etter fullført slik utdanning. Hvis slik statistikk foreligger, må veien til den for brukerne klargjøres. Hvis det i dag ikke foreligger grunnlag for offisiell statistikk, må arbeidet med å utvikle slik statistikk intensiveres.

For kriminalitet (s 46 6.15) foreslår LO et ytterligere utviklingsprosjekt med SSB som hovedaktør, for å gi dekkende tall for arbeidslivskriminalitet i en offisiell statistikk. Dette er ikke synliggjort i dagens statistikk, og brukere er henvist til å ettergå eksempelvis Arbeidstilsynets og politiets tall for å prøve å danne seg et helhetlig bilde. Parallelt bør foretakskriminalitet løftes som en egen paragraf, med fokus på økonomisk- og miljøkriminalitet. Økonomiske konsekvenser for samfunnet er her en viktig dimensjon.

I tillegg til LOs prioriteringer av utviklingstiltak nevnt over, er videreutvikling av Utdanningsregnskapet med fagskoler (s 35 NR 6.11) og statistikk for fagskoleutdanning (s 49 6.17) positive tiltak. Vi er imidlertid usikre på om «fagskole» er gitt samme innhold i disse tiltakene. For voksne i utdanning (s 58 6.17) må deltakelse i bransjeprogrammene med.

Erfaringsmessig skjer det viktig utviklings- og endringsarbeid i SSBs også uten direkte forankring i nasjonalt statistikkprogram. For bedre å kunne følge utviklingen i forhold til den viktige politiske målsettingen om fast ansettelse og heltid, foreslår LO forsterket innsats i SSB for å reetablere de tidligere seriene for deltid og undersysselsetting med kjennetegn som kjønn, alder mm i AKU. Vi ser at nye serier fra registerstatistikk både angir faste stillinger, ansatte i skift/turnus samt gir et detaljert bilde av deltid gjennom stillingsprosenter for siste kvartal i året, men undersysselsetting belyses ikke der. Vi mener videre at tilbudssiden gjennom undersøkelsen Ledige stillinger bør dekke i alle fall deltid, gjennom at det minst oppgis hvor mange av alle stillingene som er på deltid. Dette tror vi har interesse i konjunkturvurdering.

Rammer

Et av formålene for statistikkprogrammet er redusert oppgavebyrde. Her vil vi bemerke at ressursene for å gi data til statistikkprodusentene i vår digitale verden ikke nødvendigvis er proposjonal med antallet nye statistikkserier. Mye kan hentes fra eksisterende elektroniske kilder. Samordnet innhenting av data for flere behov og gjenbruk av data kan bidra til bedre dekning med relevant statistikk, uten å øke ressursbruken dramatisk hos oppgavegiverne.

Ut fra omfanget av utviklingstiltak som beskrives, ser vi det som formålstjenlig at programperioden utvides. Nå i overgangen er det imidlertid en utfordring at første program fortsatt løper, slik at det ikke foreligger en samlet evaluering eller status å bygge innspill til nytt program på.

Det kan være grunn til å vurdere antall og sammensetning av Utvalget for offisiell statistikk, mellom annet i forhold til andre organer det kan trekkes på som eksempelvis SSBs rådgivende utvalg for statistikk. Den høye graden av dublisering av utvalgsmedlemmer og høringsinstanser i denne saken, mener vi illustrerer behovet for en slik gjennomgang.

Avsluttende merknader

LO har merket seg at det i første programperiode er videreutviklet statistikk for arbeidsmiljø, arbeidsulykker, sosiale forhold og befolkningens utdanning i tråd med våre ønsker.

Alle de 23 gjennomførte utviklingstiltak i første periode, ser ut til å ha SSB som produsent. Det kan tilsi behov for at SSB foreløpig bør ha en sentral rolle overfor andre produsenter av offisiell statistikk med hensyn til framdrift og imøtekommelse av de krav til kvalitet og formidling som må stilles til offisiell statistikk. For oss brukere er det videre av verdi at andre produsenter i størst mulig grad forholder seg til de standarder SSB bruker for eksempelvis nærings- og yrkesklassifisering. Videre kan det være en ide å etablere helhetlig formidling av statistikk til brukerne som et eget utviklingsprosjekt.

Grensehandel (s 55 6.20) er under utvikling i inneværende programperiode. I det videre arbeidet her er det ønskelig at også volum, ikke kun verdi kommer med i statistikken. Ikke minst i et miljøperspektiv kan dette være en viktig variabel. I tillegg til fysisk frakt fra forbrukerne selv, bør også elektronisk handel direkte til forbruker komme med.

På tema Energi (s 19 6.5) med vekt på forbruk og priser bør næringsdimensjonen også dekkes i tillegg til husholdningene, men viktigst er at vi mener utvikling på dette temaet må framskyndes til inneværende år og eksisterende program.

Med vennlig hilsen
LO Norge

Steinar Krogstad
(sign.)

Ellen Horneland
(sign.)

Dette brevet er godkjent elektronisk i Landsorganisasjonen i Norge og har derfor ingen signatur.